

Det, der bliver.

Herrens Ord bliver evindeligt.
(1. Pet. 1, 24.)

Menneskenes Lys.

I det var Liv, og Livet var Menneskenes Lys. Joh. 1, 4.

Det er Evangelisten Johannes, der skriver det anførte Ord, og med „det“ mener han „Ordet“ eller Guds Søn.

Men Sammenhængen mellem de to Led „I det var Liv“ og „og Livet var Menneskenes Lys“ ligger nok over vor Fattene. Var det Guds Søn, der oprindeligt var Menneskes Lys? eller var det det Liv, som Menneskene (Adam og Eva) so mskabte i Guds Billede ejede, Apostelen tænker paa?

Det behøves slet ikke at skelne derimellem; thi naar Menneskene var skabt i Guds Billede, saa var deres Liv Liv af Guds Liv, og dette Liv i Guds Billede var deres Lys.

Derfor var det selve Udtrykket „Livet var Menneskenes Lys“ vi ønskede her at lede Tanken hen paa.

Det hedder efter Syndefaldet at „Loven er et Lys“ (Ordsp. 6, 23). Oprindeligt var Menneskets Liv et saadant Lys. Vore første Forældres Erkendelse var saa klar, at den sagde dem: Det bør og skal du! og: det maa du ikke!

Efter Syndefaldet var det ikke længere saaledes. Men Guds Søn som Lyset, som „Verdens Lys“, vedblev at være uforandret, saa Apostelen siger videre: „Og Lyset skinner i Mørket, og Mørket begreb det ikke.“

Som den menneskebløve vedblev Guds Søn at være Lyset, og ned igennem alle Tider er „Menneskesønnen“ Verdens Lys, og det falder godt sammen med, at Loven er et Lys, thi Jesus er Guds Lov i Kød og Blod; han er Lovens Opfylder.

Men hvad det gælder om for os, der har tabt Lyset ved Synden, det er, at Livet atter bliver vort Lys.

Mennesker, der lever uden Samfund med Jesus, vandrer i Mørket, og Lyset uden for dem, Lyset i Loven, bryder de sig i Reglen ikke om. Om de lader det skinne ind i deres Hjerter, saa fordømmer det deres Liv, thi det passer hverken med Lovens: Du skal! eller dens: Du maa ikke!

Men naar et Menneske kommer i Samfund med Jesus, saa bliver der atter Lys i dets Liv.

Det behøver da ikke Lovens Bogstav ved enhver Lejlighed. Det nye Liv stemmer i sit Væsen med Lovens Fordringer. Og i og med Jesus som Frelser ejer det Lovens Opfyldelse.

Og endelig: Om vi som Guds Børn skal være Lys i Verden, som Jesus siger til sine Disciple: „I er Verdens Lys“, saa gælder det om, at Livet, vi lever, er Menneskenes Lys.

Det er godt nok, at „Loven er et Lys“, det bliver Guds Lov ved at være, og at Evangeliet kaster Lys over Synderes Frelse ved Tro paa Jesus Kristus.

Men det faar en ny Virkning, naar Guds Ord bliver Liv i Mennesker; naar Evangeliet omskaber en Synder, saa han bliver glad og frimodig, og det bliver hans Lyst at vandre efter Loven.

Om f. Eks. en Præst prædiker Lov og Evangelium nok saa klart, det forslaar ikke, hvis det ikke er virkeliggjort, er Liv i ham, saa hans Liv er Menneskenes Lys.

Og ligesaa med Forældre. Deres Undervisning og Formaning over ringe Indflydelse paa deres Børn, om ikke deres Liv lyser for dem.

Og saaledes i alle Livsforhold. Vil vi Kristne vinde Betydning og Indflydelse paa vore Medmennesker, saa gælder det om, at vort Liv er Lys for baade os og andre.

Bibelen i „Dalene.“

Af H. P. Hansen.

Af de talrige religiøse Samfund i det tolvte og trettende Aarhundrede, den middelalderlige Sektdannelses klassiske Tid, stod som en Protest mod den stærkt verdsliggjorte og umaalidelig herskesyge Romerkirke, var der ingen, der besad større Ledvedygtighed end Valdenser-Menigheden.

Medens alle de andre Samfund for længst er gaaet over i Historien, har den, om end i ændret Skikkelse, ikke blot holdt sig op til vore Dage, men synes endog saa at have en stor Fremtidsmission for sig i det moderne Italien.

Og i det mindste een af Grundene hertil maa søges i denne Menigheds faste Tro paa Guds Ord. Selv om det var denne Fastholden ved den hellige Skrift, der var Aarsag til deres mange Trængsler gennem de mange Aarhundreder, saa var det aabenbart ogsaa omvendt det samme Guds Ord, der gav dem Kraft til at fastholde deres Tro og Udholdenhed til at staa fast selv under de haardeste Forfølgelser.

Blandt Valdenserne lever et Sagn om, at Evangeliet skulde være bragt dem af ingen ringere end Apostelen Paulus. I de Sagn, som et Folk med Forkærlighed bevare, findes ofte Udtryk for, hvad der har Værd for dem, og ogsaa ofte om dets Egenommelighed og Maal. De søger Bekræftelse i deres Fremtidshaab ved Tilbageblik paa deres Fortid med underlig Trang til at faa deres Ret til at være Led af den hellige almindelige Kirke stadfæstet gennem en levende Sammenhæng med Oldkirken, en Ret, som de, der havde Magten, med haard Haand vilde fratage dem.

Ordet „Kætter“ kan ikke blive et Hædersnavn for den, skønt man skulde synes, dens Historie maatte have lagt en Glorie om det. De vil være apostoliske Kristne i lige Afstamning fra Oldkirkens Dage.

Men selv om deres Syn paa deres Kirkesamfund Oprindelse er paavirket af nævnte Trang hos dem, har deres Opfattelse ej sig selv som den sidste Ret af „Ukristne“, der aldrig forlod „Vejen“, haft stor Betydning for dem og for deres Hjalper udefra.

Deres egen Historiker Alexis Muston skriver i sit Værk „Alpernes Israel“ følgende:

Valdenserne i Alperne er efter vort Skøn Oldkristne eller Efterkommere af Oldkirken, som i disse afsides Dale har bevaret sig fri for de Ændringer, Romerkirken efterhaanden indførte i den evangeliske Gudstjeneste. Det er ikke dem, der har skilt sig ud fra Katolicismen, men Katolicismen, som har skilt sig ud fra dem, idet den omdannede den oprindelige Gudstjeneste.

Den franske Historiker Henri Martin skriver i samme Retning:

Man kan næppe tvivle om, at der i Højalperne ved Piemonts og Danphinis Grænser har været Folk, der gennem umindelige Tider bevarede Overleveringer og Skikke, som var meget forskellige fra dem, der fik Overtaget i den romerske Kirke.

Det fremgaar da ogsaa af Romerkirkens Papirer, at Stiftet Milano og det senere deraf udskilte Stift Turin, hvorunder „Dalene“ hørte, allerede fra Slutningen af det 4. Aarhundrede er et uroligt Hjørne, hvorfra der til forskellige Tider gøres Indsigelse mod Helgen-, Kors-, Billed- og Relikviedyrkelse. Og i det 12. Aarhundrede bluser Martyrbaalet om Pierre de Bruys, efter at han i en Snes Aar har kæmpet mod Relikvie- og Helgendyrkelse.

Omtrent samtidig fødes Petrus Valdus, den Mand, der i Almindelighed betragtes som ogsaa de italienske Valdenseses aandelige Stamme-fader og fra hvem

det i det Fald mener, at deres Navn stammer.

Allerede fra Oldkirkens Dage har der været en nøje Sammenhæng mellem Handelsvejene og Kristendommens Gang, som f. Eks. ogsaa var Aarsag til, at Lyon saa tidlig blev paavirket af Evangeliet, og at den havde sin store Martyrtid allerede i Slutningen af det 2. Aarhundrede.

Ogsaa i Middelalderen var der naturlige Forudsætninger for religiøs Oplagthed i Handelsstanden. Købmændene maatte tilbringe en stor Del af deres Liv paa Rejser og blev derved Opsamlere og Budbringere ogsaa for de forskellige Egnes aandelige Frembringelser, og disse var alle af religiøs Art — Handelsvejene blev kort sagt ogsaa Bibelens Veje.

Saaledes er det maaske netop under sit omreisende Købmandsliv, at Valdus er kommet i Berøring med Guds Ord. Det var et Lymnedslag, som dræbte en Ven ved hans Side, rev ham ud af hans daglige Folder, og medens han endnu var i den rystede Sjalstilstand, som denne Begivenhed havde fremkaldt, kom han til at lytte til en omværende Sanger. Denne omvristede en ædel og from Mand, som paa selve sin Bryllupsdag havde forladt sin Brud og al den Herlighed, der ventede ham, for at blive en fattig Pilgrim og vandre til det hellige Land. Derfra var han vendt hjem syg og døende for stille og ukendt at sove ind i en Krog op ad Muren til sin Faders Palads.

Tanken om denne Mands fuldstændige Opgivelse af al jordisk Herlighed kunde den rige Købmand ikke slippe. Han gik til en hærskende Teolog og spurgte ham: „Hvilken Vej er den sikreste til Frelse?“ Doktoren kom med mange gode Raad, men Valdus syntes hele Tiden, at de ikke rigtig forsløg, og trængte ind paa ham for at faa den allersikreste Vej at vide, hvor svar den saa maatte være.

Saa kom Doktoren frem med Matth. 19, 21: Vil du være fuldkommen, saa sælg alt, hvad du har, og giv det til de fattige, saa vil du faa en Skat i Himlen, og kom saa og følg mig.“

Han fulgte dette Raad, og til dem, som havde lyst at høre derpaa, fortalte han desuden Uddrag af den hellige Skrift, som havde været til Trøst og Glæde for ham selv. Men hans Forsaad i den Retning var ikke saa stort, som det kunde have været, om han havde ejet Bibelen i sit eget Hovde eller dog blot kunde have hørt de Stykker, som brugtes i Kirken, oplært paa Folkesproget. Men siden Aar 600 havde det været et fastslaaet Kirkeogme, at Kirkesproget overalt skulde være Latin. Da fik han to Præster til at paatage sig Oversættelsen af flere Dele af det nye Testamente for ham.

Der dannede sig snart en Kreds af Venner og Trosfæller omkring Petrus Valdus. Men den kirkelige Øvrighed blev opmærksom paa dem, og da Præsteskabet mente at have Eneret paa at forkynde Guds Ord, forbyd Ærkebiskopen af Lyon ham at forkynde Evangeliet.

Men Forbudet mod at tale om, hvad der laa ham paa Hjerte, kunde Valdus ikke overholde, og derfor blev han og hans Tilhængere paa Kirkeforsamlingen i Verona udstødt af den romerske Kirke.

Fra den Tid maatte „de fattige fra Lyon“ eller Valdenserne „søge Tilflugt“ snart hist og snart her, mest i Egne, hvor der fandtes Modstandere af Pavemagten.

Et af de nærmeste Steder, hvor de kunde finde Tilflugt og Forstaaelse, var i Alpedalene, som laa nær ved den franske Grænse.

De Gløder, som ulmede her, blussede da op og blev en Flamme fra Herren, en Kærlighed, som de vældigste Vande ikke kunde slukke og Strømme ikke drukne.“ Højs. 8, 7.

Valdenserne tog deres kirkelige Ordning og Virksomhed i deres egne Hænder og oprettede en egen Præsteskole i den vanskeligt tilgængelige Dal Pra del Torno. Der tilbragte de vorde Præster deres treaarige Læretid i alvorlige, skønne Omgivelser. De maatte lære store Dele af Skriften udenad; thi Afskrifterne var dyre, og man var altid udsat for at miste dem, da de siden Valdus Dage var forbudne Varer, saa det endog kunde være forbundet med Livsfare at være i Besiddelse af saadanne. Det var gerne Mattæus og Johannes Evangelium samt en Del af Brevene, de lagde sig særlig efter at kunne.

1541 blev en omværende Bogsælger brændt levende i Avignon, sammen med den Bibel, han havde villet udbrede Kendskab til. Denne Tildragelse er ikke enestaaende, selv om de færreste lignende nu kan saa sikkert sted- og tidfastes. Paa Steder, hvor der ved de stadige Eftersøgelser og Tilintetgørelser var blevet Fare for helt at miste den hellige Skriffs Vejledning, dannede der sig Selskaber af unge Mennesker med det Maal at lære saa meget som muligt af den udenad, for saaledes at vogte den for Undergang. Hver enkelt forpligtede sig til at bevare sin Del fejlfrit i Hukommelsen og fremsige deraf for Menigheden, hvad der i Øjeblikket var Brug for.

Alle Præsterne i Dalene maatte efter Tur gøre en toaarig Missionsrejse to og to i Følge, en ældre og en yngre. Der var dem iblandt, som aldrig vendte tilbage, men afsulttede deres Livsværk paa Baalet. Italien var særlig deres Virkefelt, og i Løbet af ca. 300 Aar stiftedes her Menigheder saa vidt omkring, at en af deres Præster ved Hjemkomsten kunde fortælle, at han under en Rundrejse gennem hele Halvøen hver Nat havde kunnet sove i en Vens Hus. Disse spredte Menighedssamfund sendte en Gang om Aaret deres Tilidsmand til Synoden i Dalene, og disses Antal kunde løbe op til ca. 300.

Saa frugtbar var Ordets Sæd, disse Præster fra „Dalene“ strøede ud over det skønne sollyse Italien.

For at gøre os en Forestilling om deres Forkyndelse, den, der i saa høj Grad vakte Romerkirkens Uvillie, maa vi gaa til de gamle valdensiske Skrifter, hvorfra dog nogle er i Behold til Trods for den Udryddelseskamp, de har været Genstand for. Det fremgaar af disse, at Valdenserne har været Foregangsmand i skriftlig Brug af det romerske Folkesprog, hvorfra haade Nutidens Fransk og Italiensk har deres Udspring. Foruden flere Bibellaandskrifter, der vidner om, at Bibellæsningen har været en Hovedsag for dem ved den kristelige Undervisning, findes ogsaa en gammel Katekismus og en Konfession.

Under Omtalen af Loven og dens Opfyldelse fremhæves Frelsen i Jesus Kristus ved Troen under Henvisning til 1. Kor. 3, 11: Ingen kan lægge anden Grundvold end den, som er lagt: Jesus Kristus, i Modsætning til gode Gerningers Fortjenstfuldhed.

I Overensstemmelse med den hellige Skrift fastholdes Forbudet mod Billeddyrkelse som det andet i Rækken af de ti Bud. I Romerkirken og i Luthers Katekismus er det oversprunget, og det sidste af de ti Bud om ikke at begære, hvad Næstens er, er delt i to Dele.

Om Kristnes Forhold til Jomfru Maria og til Helgenerne siges der:

Den salige Jomfru var og er fuld af Naade eller rig paa Guds Naade og Yndest, hvad hendes selv angaar, eller til eget Behov, men ikke til Meddelelse deraf til andre. Men hendes enbaars Søn er rig paa Naade at uddele af, som det siges om ham: Vi modtager alle Naade over Naade af hans Rigdoms Over-

flod. Endvidere: Vi holder fast paa, at der ingen anden Midler og Talsmand er overfor Gud Fader end Jesus Kristus, men at Jomfru Maria har været hellig, ydmyg og fuld af Naade, og ligeledes tror vi om alle de andre Helgener, at de haaber i Himlen paa deres Legemers Oprensning paa Dommens Dag.

Katekismen slutter saaledes: Hvori bestaar det evige Liv? Svar: I en levende og virksom Tro og i Udholdenhed deri. Frelseren siger, Joh. 17, 3: Dette er det evige Liv, at de kender dig, een sand Gud, og Jesus Kristus, som du har sendt. Og den, som holder ud indtil Enden, skal blive frelst.

Et helligt Liv — en salig Død.

Luk. 2, 25—32.
(Tale ved Lars Christensens Baa-re d. 26. Dec., 1919.)
Indsendt efter Opfordring.

Naar vi læser om den gamle Simeon, kommer vi let til at tænke paa det kendte Ord: „Et helligt Liv, en salig Død.“ Betingelsen for, at vi kan dø en salig Død, er at vi lever et helligt Liv. Og det var Tilfældet med den gamle Simeon. „Denne Mand var ertfærdig og gudfrygtig, han ventede Israels Trøst, og den Helligaand var over ham.“ Han var en stadig Gast i Herrens Hus, og han kom der ikke for Skikks Skyld, nej, han kom der af Aandsdrift og for at tilbede Gud. Der var en Ting han særlig bad om — det hans Sjæl længtes saa meget efter — nemlig at se Israels Trøst. Og det blev ham aabenbart af den Helligaand, at han ikke skulde se Døden førend han havde set Herrens Salvede. Og der Forældrene bragte Barnet Jesus ind at gøre for ham, hvad der var Skik efter Loven, da tog Simeon ham paa sine Arme og prisede Gud og sagde: „Herre! nu lader du din Tjener fare i Fred, ligesom du har sagt. Thi mine Øjne have set din Frelse, hvilken du beredte for alle Folks Aasyn, et Lys til at oplyse Hedningerne og en Herlighed for dit Folk Israel.“

Naar vi læser om denne Mands hellige Liv og dets salige Afslutning, kommer det Ønske let frem hos os: „Min Sjæl dø de Oprigtiges Død, og mit Endeligt vorde som hans.“ (4. Mos. 23, 10). Men hvordan staa det til med den enkelte af os? Hvordan staa det til med i gamle? Tror I, at I vil faa en salig Død? Det gaar ofte, som en Mand sagde: „When a man is fixed to live, he is ready to die.“ Han havde et dejligt Hjem og Formue nok for mange Aar, men han mærkede, at hans Tid var snart omme, thi han var gammel, og Kræfterne begyndte at svigte ham temmelig meget. I legemlig Henseende var han færdig til at dø, men i aandelig Henseende var han ikke færdig til det hellige Liv fattedes ham. Og det er nok saa med eder gamle her i Dag, at I paa een Maade er færdige til at dø. De graa Haar og de svigtende Kræfter vidner om det. Og maaske nogle af eder har faaet Paamdelse deraf, som om det var bedre Besked, end vi andre gør. Lægen havde sagt til Lars Christensen, at hans Tid var snart omme, og at han kunde træffe at dø ganske pludselig. Og maaske det staa saaledes til med en Del af eder. I legemlig Henseende er I færdige til at dø naarsomhelst, men i aandelig Henseende er I maaske ikke færdige til det. Gamle Venner, har I levet et helligt Liv? Tror I, at I kan fare herfra med Fred, om I fik Bud nu?

Hvis du er her, som maa erkende og bekende, at du hidindtil har forsømt Naadetiden, saa vil jeg sige til dig, at der endnu er Haab for dig. Saa lang Tid, at der er Liv, er der Haab, siger man, og det gælder ogsaa i aandelig Henseende. Gud giver ikke et Menneske op i den sidste Tid, selv om det hele sit Liv har vendt Ryggen til ham.

Der fortælles om Husbonden, at han gik ud at leje Arbejdere tidligt om Morgenen og flere Gange igennem Dagen og til sidst den elvete Time. Saaledes er det, at Gud i Kærlighed kommer til os, kalder paa os mange Gange ja ogsaa i Alderdommen, naar det er mod Aften, og Dagen holder for Mennesket. Gamle Venner, benyt Minutten saa dyr. Nu i Dag her i Herrens Tempel frembringes Jesus ved Ordet for eder. Modtag ham i Troens Favn, saa han bliver eders personlige Frelser.

Vær god ved eder selv, gamle Venner. Jeg sagde i Aftes til Børnene: „Vær god ved de gamle. Vi har dem ikke ret længe hos os. De dør snart den ene efter den anden.“ Og jeg vil sige i Dag, unge Venner: Vær god ved eders gamle Moder. Hun behøver det haardt nu, hun befinder sig saa ensom og forladt, ved at hendes Livsledsager er taget bort fra hende. Men jeg vil ogsaa sige: Vær god ved eder selv, gamle Venner. Brug den kostbare Tid, I endnu har tilbage. Modtag Frelseren, Jesus, saa I kan sige med den gamle Simeon: „Mine Øjne have set din Frelse!“

Saa kan I ogsaa ligesom Simeon fare herfra med Fred. Der er nok nogle af eder, som har døjet meget af Livets Besværlighed — haardt Arbejde og megen Bekymring for at faa Noterne betalt, som I havde underskrevet. Lars Christensen var med blandt dem, der tog Hjemsted paa disse Egne, og det var nok ikke saa let for ham mange Gange til at begynde med. Jeg tror, at de, som tog Hjemsted heromkring for 40 Aar siden, døjede mere end de unge, der begynder Farmeriet nu. Første Aar, de lejer en Farm, kører de i Automobile og har alle disse moderne Behageligheder. Men det er sikkert, modtager I Jesus og faar begyndt det hellige Liv med ham, skal I faa Hvile fra al eders Møje og Besvær og nyde Freden i al Evighed. Og hvor er det en salig Trøst for dem, der staa tilbage at vide dette, at ens kære er gaaet hjem til Fredens stille Havn, og vide, at der kan man møde dem for aldrig mere at skilles, om man da selv lever det hellige Liv med Jesus.

Men at modtage Jesus forjætter ikke alene for det Liv, som kommer, men ogsaa for det, som er. „Naar Vognen heller, skyder alle efter,“ siger det gamle Ord, og det er nok saa. Naar Nødens Dag kommer, svigter ofte ens Venner; men har vi levet vort Liv med Jesus og for Jesus, vil han ingenlunde slippe os, han vil være med os alle Dage og hjælpe os i alt. Gamle Venner, begynd det hellige Liv med Jesus i Dag. Amen.

J. P. Jensen.

FRA QUEENSLAND.

Der er allerede gaaet fire Maanedere, siden jeg kom tilbage fra Amerika, — tilbage fra dette for os saa betydningsfulde Aarsmøde i Cedar Falls, og tilbage fra den for mig uforglemmelige Rejse, som jeg fik Lov og Lejlighed til at foretage omkring i Samfundet. Maaske burde dette Brev have været en Rejsebeskrivelse; men det kan det nu ikke blive; i denne Forbindelse vil jeg kun sige, at under mit Ophold i Amerika talte jeg ved 45 Møder og rejste cirka 4.700 Mil paa Jernbane. Naar jeg tænker paa, at i Februar kunde jeg knap nok taale at tale i 15 Minutter, og i Marts Maaned blev jeg helt forbudt at tale, grundet paa en daarlig Hals, og jeg saa fik Kræfter til at virke lidt i Amerika, da er det med Tak til Gud, fordi han kom mig i Hu efter sit Ord i 2. Mosebog 33, 14. —

Den 12. August 1919 afreiste vi fra San Francisco paa S. S. Ventura; og efter en ganske fin Sørejse kom vi til Sydney N. S. W. den 2. September. Min Svi-